

Kitab Daniel - Nomer Patang Puluh

Paulus

Jeff Pippenger

2024-01-04

Bab kapisan kitab Daniel, manawa ditumpangtindhake karo bab kapapat kitab Daniel, makili sajarah malaékat kapisan lan malaékat kapindho, wiwit taun 1798 tekan 1844. Ing sajarah iku kitab Daniel kabukak segelé, lan pérangan sing kabukak segelé yaiku bab pitu, wolu, lan sanga. “Baris demi baris,” bab kapisan, kapapat, banjur bab pitu nganti sanga, nggambarake sajarah gerakan Millerit saka malaékat kapisan.

Ing sajarah iku (1798 nganti 1844), kayektèn-kayektèn dhasar Adventisme kaadegaké, lan kayektèn-kayektèn mau ing wekasané kawakili ana ing bagan para perintis taun 1843. Patung Nebukadnezar ing Daniel pasal loro ana ing bagan iku. Wahyu-wahyu ing Daniel pitu lan wolu ana ing bagan iku. “Kurban padinan” ing pasal wolu kawakili, mengkono uga “pitu kaping” ing Levitikus rong puluh enem. Telung Bilai Islam, kaya sing kawakili ing Wahyu pasal sanga, ana ing kono. Gusti Allah bola-bali maringi pepéling sadurungé manawa kayektèn-kayektèn dhasar iku bakal diserang.

“Muga wong-wong kang jumeneng dadi para panjaganing Allah ana ing tembok-temboking Sion iku dadi wong-wong sing bisa ndeleng bebaya sadurunge tekan marang bangsa iku,—wong-wong sing bisa mbedakaké antarané kayekten lan kaluputan, kabeneran lan ora bener.

“Pepènget wis rawuh: Ora kena diwènèhaké mlebu apa waé sing bakal ngganggu dhasaring pracaya kang ing ndhuwuré iku kita wis mbangun wiwit pesen iku rawuh ing taun 1842, 1843, lan 1844. Aku ana ing sajroning pesen iki, lan wiwit wektu iku aku wis ngadeg ana ing ngarepé jagad, setya marang pepadhang sing wis diparingaké Gusti Allah marang kita. Kita ora duwé ancas nyingkiraké sikil kita saka landhesan kang ing kono sikil kita wis ditetepaké, nalika saben dina kita ngupaya marang Gusti kanthi pandonga kang temen-temen, nggolèki pepadhang. Apa kowé ngira yèn aku bisa nilar pepadhang sing wis diparingaké Gusti Allah marang aku? Iku bakal tetep kaya Gunung Watu Langgeng. Iku wis nuntun aku wiwit saprak diparingaké.” Review and Herald, April 14, 1903.

Pakaryané wong sing ngresiki rereged nganggo sikat, kang bakal kaleksanan kanthi partisipasiné umat Allah ing dina-dina pungkasan, uga digambaraké déning Yesaya, nalika panjenengané nélakaké umat ing dina-dina pungkasan lan pakaryan kang katimbangan supaya ditindakaké déning wong-wong mau, awit dhasar-dhasar iku wus katakdiraké kanggo kakubur déning kasalahan sadurungé dina-dina pungkasan tekan.

Lan wong-wong kang asalé saka ing antaramu bakal mbangun manèh reruntuhan-reruntuhan kuna; kowé bakal ngedegaké manèh dhasar-dhasaré turun-temurun kang akèh; lan kowé bakal sinebut, Sing ndandani bolonganing témbok,

Sing mulihaké dalan-dalan supaya kena dienggoni. Yesaya 58:12.

“Reruntuhan-reruntuhan kuna” iku ngrujuk marang kayektèn-kayektèn doktrinal sing magepokan karo loro kakuwatan kang ngrusak, yaiku paganisme lan kepausan. Loro kakuwatan kang ngrusak, yaiku paganisme kang banjur diterusaké déning kepausan, iku sing digunakaké déning William Miller minangka kerangka tumrap saben ramalan sing dipratélakaké déning dhèwèké.

Lan wong-wong mau bakal mbangun reruntuhan-reruntuhan lawas, bakal ngedegake maneh karusakan-karusakan kang biyen, lan bakal ndandani kutha-kutha kang rusak, karusakan-karusakan saka pirang-pirang turun-temurun. Yesaya 61:4.

Strukturing wangsit sing dipratelakaké minangka kerangka, yaiku sajarah lan sesambungané loro kakuwatan mau. Mulihaké “dalan-dalan supaya kena dienggoni,” iku pamulihaning kerangka Miller, kang dipratandhakaké ing impèné lumantar pakaryané wong sing nggawa sikat rereged. Yesaya migunakaké gambaran sajarahé Ezra lan wong-wong sing bali saka Babilon lan ndandani Yérusalèm, kanggo nandhani pamulihaning karusakan-karusakan jaman biyèn.

Wiwit jaman para leluhur kita nganti tekan dina iki, kita wis kataman kaluputan gedhe; lan awit saka pialan kita, kita, para ratu kita, lan para imam kita, wis kaserahake marang tangan para ratu ing tanah-tanah liya, marang pedhang, marang panangkaran, marang penjarahan, lan marang kawirangan ing rai, kaya ing dina iki. Lan saiki, sajrone sawatara wektu cekak, sih-rahmat wis kaparingake saka Pangeran Yehuwah, Gusti Allah kita, kanthi nilarake kanggo kita sawenehing turahan kang bisa uwal, lan maringi kita sawijining paku ing papan suci Panjenengane, supaya Gusti Allah kita madhang mripat kita, lan maringi kita sawatara panyegeran ana ing kawulan kita. Awit biyèn kita iki para kawula; nanging Gusti Allah kita ora nilar kita ana ing kawulan kita, malah Panjenengane ngluwihi sih-kadarman marang kita ana ing ngarsane para ratu Persia, kanggo maringi kita panyegeran, kanggo ngedegake padalemaning Allah kita, lan kanggo ndandani karusakan-karusakane, sarta kanggo maringi kita témbok ana ing Yehuda lan ing Yerusalem. Ezra 9:7–9.

Ezra lan wong-wong sing ndandani Yerusalem nggambarake “sisa” sing dadi wong-wong mulihake dalan-dalan supaya bisa dienggoni, lan wong-wong iku yaiku wong-wong sing lagi nindakake pakaryan ing konteks pandonga Imamat rong puluh enem, kang dirujuk dening Ezra mangkene: “saka jaman para leluhur kawula ngantos dinten punika kawula sampun wonten ing kalepatan ingkang ageng; lan awit saking piala kawula, kawula, para ratu kawula, lan para imam kawula, sampun kawonaken dhateng tangan para ratu ing nagari-nagari, dhateng pedhang, dhateng panangkaran, dhateng rampasan, lan dhateng isin ing pasuryan.” “Dinten” kang dipunmaksud yaiku “dinten” nalika “sisa” ing akhir jaman mulihake dalan-dalan supaya bisa dienggoni.

Turahan saking Ezra punika kalih seksi ingkang kawungokaken wangsul gesangipun ing pungkasaning tigang setengah dinten, lan netepi pandonga Imamat kalih dasa enem kados

ingkang dipunwedharaken déning Daniel wonten ing pasal sanga. Nalika Ezra lan para mitra nyambut damelipun wangsul saking pangasingan saha mbangun malih Yérusalèm, punika dados pralambang pakaryan mulihaké permata-permata Miller, inggih punika pakaryan mulihaké kayekten-kayekten dhasaripun Miller. Awit saking punika, mangertos rerangkèn pakaryanipun Miller punika wigati sanget.

“Para rasul mbangun ing ndhuwur sawijining dhasar kang kukuh, yaiku Watu Karang Inggang Langgeng. Marang dhasar punika padha nggawa watu-watu kang digalih saka jagad iki. Para tukang bangunan iku nyambut gawe ora tanpa alangan. Pakaryané dadi angel banget amarga panentangan saka para satru Kristus. Padha kudu nglawan kefanatikan, prasangka, lan sengité wong-wong kang mbangun ing ndhuwur dhasar palsu. Akeh wong kang nyambut gawe minangka tukang bangunan pasamuwan bisa dipadhakaké karo para tukang bangunan témbok ing jamané Néhémia, kang bab wong-wong mau katulis mangkéné: ‘They which builded on the wall, and they that bare burdens, with those that laded, everyone with one of his hands wrought in the work, and with the other hand held a weapon.’ Nehemiah 4:17.” Para Rasul, 596.

Ing loro-lorone pethikan ing Yesaya, pakaryan iku yaiku ngedegake maneh dhasar-dhasar lan karusakan-karusakan saka akeh turun-temurun. Yesaya lagi nandhesake sawijining pakaryan rohani kang digambarake lumantar pakaryan harfiah. Dhasar-dhasar iku kudune dijaga, nanging malah pungkasane katutupan kabèh déning dhasar palsu saka permata-permata palsu. Wong-wong kang diarani déning Yesaya iku lagi mulihaké kayektèn-kayektèn dhasar saka para Millerit, dudu bata lan watu sing harfiah. Lambang saka kayektèn-kayektèn mau yaiku kerangka Miller ngenani loro kakuwasan kang njalari karusakan, kang ngidak-idak papan suci lan balané sajrone “pitu wektu.”

Pakaryan pamulihan iku dipratélakaké minangka ngedegaké manèh “dhasar-dhasar” lan “panggonan-panggonan sepi saka pirang-pirang turun-temurun,” lan iku nglambangaké pakaryan profètis kanggo mulihaké kayektèn-kayektèn dhasar lumantar metodologi sing nggawa garis profètis ing sandhuwuré garis profètis, saka kéné sethithik lan saka kana sethithik. Pakaryan ngadegaké manèh dhasar-dhasar lan panggonan-panggonan sepi iku yaiku pakaryan nyawisaké lan mbélani kayektèn-kayektèn asli sing dipratélakaké ing bagan pionir 1843 lan 1850, kang dadi loro lèmpèngé Habakuk pasal loro. Lan pakaryan iku katindakaké kanthi metodologi udan pungkasan, yaiku “garis ing sandhuwuré garis”. Iku pakaryan bali marang dalan-dalan lawasé Yeremia ing pasulayan nglawan wong-wong sing kepéngin njunjung sawijining dhasar palsu, kaya sing dipratélakaké déning permata-permata palsu ing impené Miller.

“Mungsuh lagi ngupaya nggesèr pamikirané para sadulur lan sadulur wadon kita saka pakaryan nyawisaké sawijining umat supaya bisa ngadeg ing dina-dina wekasan iki. Kapinteran sesaté dirancang kanggo nggiring pamikiran adoh saka bebaya lan kuwajiban ing wekdal iki. Wong-wong mau nganggep pepadhang sing digawa Kristus saka swarga kanggo kaparingaké marang Yokanan tumrap umaté iku ora ana regané babar pisan. Wong-wong mau mulang manawa adegan-adegan sing wis ana ing ngarepé kita iki ora

cukup wigati kanggo nampa kawigatosan mirunggan. Wong-wong mau ndadèkaké kayektèn sing asalé saka swarga dadi tanpa daya, lan ngrampasi umat Allah saka pangalamané ing jaman biyèn, banjur nggantèni iku nganggo élmu palsu.”

“Pangandikane Sang Yehuwah mangkene, Ngadega ana ing dalan-dalan, lan pirsanana, lan takona bab margining dalan-dalan kang kuna, ing endi dalan kang becik iku, lan lumakua ana ing kono.” Yeremia 6:16.

“Aja nganti ana wong ngupaya ngrubuhake dhasar-dhasar pracaya kita—dhasar-dhasar kang wis kaadegaké ing wiwitaning pakaryan kita lumantar panaliten marang Sabda kanthi pandonga lan lumantar wahyu. Ing sandhuwuré dhasar-dhasar iki kita wis mbangun sajroning sèket taun pungkasan. Wong-wong bisa uga nyangka yèn padha nemu dalan anyar lan yèn padha bisa masang dhasar kang luwih kukuh tinimbang dhasar kang wis kaadegaké. Nanging iki sawijining pangapusan kang gedhé. Ora ana wong siji waé kang bisa masang dhasar liyané saliyané dhasar kang wis kaadegaké.”

“Ing jaman biyèn, akèh wong wis ngupaya mbangun pracaya anyar, netepaké asas-asas anyar. Nanging suwéné pira bangunané bisa jejeg? Ora suwi banjur ambruk, amarga ora didegaké ing sadhuwuré Watu Karang.

“Apa para murid kawitan ora kudu ngadhepi pangucap manungsa? Apa dheweke ora kudu ngrungokake téyori-téyori palsu, banjur, sawisé nindakaké samubarang kang kudu ditindakaké, tetep ngadeg jejeg kanthi ngandika: ‘Ora ana wong kang bisa masang dhasar liya kajaba dhasar kang wus kapasang’? 1 Korinta 3:11.

“Mulané kita kudu nyekel wiwitaning kapitadosan kita kanthi teguh nganti tekan wekasan. Tembung-tembung kakuwatan wis kaparingaké déning Allah lan déning Kristus marang bangsa iki, nggawa wong-wong mau metu saka jagad, sethithik mbaka sethithik, menyang pepadhang cetha saka kayektèn jaman saiki. Kanthi lathi kang wis katutul geni suci, para abdiné Allah wis martakaké pawarta iku. Pangandika ilahi wis masang capé tumrap kasahihané kayektèn kang wis dipratelakaké.” Testimonies, jilid 8, 296, 297.

“Pakaryan nyawisake sawijining umat supaya bisa ngadeg ana ing dina-dina wekasan,” iku pakaryan kang gegandhengan karo rong pamedhar wangsité Yehezkiel ing pasal telung puluh pitu. Sawijining pekabaran dipunwedharake déning swarané Yesaya ana ing ara-ara samun, lan pekabaran kang kapisan saka Yehezkiel nglumpukake wong-wong kang wis mati ana ing dalan kutha Sodom lan Mesir sajroning telung dina setengah. Sawisé iku, wong-wong mau banjur nyumurupi yèn padha wus ana ing mangsa tarrying miturut Matius ing pasemon bab sepuluh prawan. Banjur padha krungu panggilan kang diparingake marang Yeremia supaya misahake kang aji saka kang nistha menawa padha kepéngin bali. Wong-wong mau uga nyumurupi pandongané Daniel ing pasal sanga minangka kayektèn saiki. Mulané, manawa lan nalika padha milih bali kanthi nampa lan nindakake sarat-sarat Injil, mula padha nampani pekabarané Yehezkiel kang kapindho lan ngadeg jejeg ana ing sikilé, dadi balatentara gedhé kang rosa.

“pakaryan nyawisake sawijining umat supaya bisa ngadeg ing dina-dina wekasan” katindakake lumantar metodologi udan pungkasan, yaiku “baris demi baris.” Pakaryan mau nyakup sawijining pakaryan mulihake bebener-bebener Millerit sing diwakili ana ing bagan para pionir taun 1843 lan 1850. Loro bagan mau iku loro méjané Habakuk, lan kudu dipasang siji ing sadhuwuré sijiné (baris demi baris), lan kanthi mangkono loro bagan mau makili bebener-bebener dhasar sing kudu dipulihaké ing dina-dina pungkasan déning wong sing nyekel sikat rereget.

Manawa digandhengkaké bebarengan, baris sajroning baris, iku nuduhaké kaluputan ing bagan taun 1843, kang sawisé iku dibeneraké ana ing bagan taun 1850. Manawa dianggep minangka siji tabel (baris sajroning baris), banjur iku makili loro-loroné pengalamané umaté Allah lan sajarah kapendhemé pitu gludhug, awit bebarengan iku nggambaraké kuciwane kang kapisan, mangsa tundha, Panguwuh Tengah Wengi, lan 22 Oktober 1844, sarta kuciwo gedhé.

Iku yaiku kuciwa kang kapisan, Sesambat Tengah Wengi, lan kuciwa gedhe, kang dadi sajarah kasingit saka pitu gludhug. Iku minangka strukturing kayekten, amarga kayekten iku dhedhasar aksara kapisan lan pungkasan saka tembung Ibrani “kayekten” kang padha karo kuciwa kang kapisan lan kang pungkasan ing sajarah mau. Aksara tengah lan aksara kaping telulas iku minangka pralambang pambrontakan, kaya kang katuduhake déning wong-wong sing nampik piweling saka Sesambat Tengah Wengi. Loro bagan iku, nalika digandhengkaké bebarengan, maringi loro seksi tumrap kayekten-kayekten wangsit saka para Millerit kang bakal dipulihaké déning wong sing nyapu rereget nganggo sikat, nanging uga nuduhaké pengalaman kang dadi pralambang pengalamané wong sèwu patang atus patang puluh papat.

Wong-wong kang katimbangan dadi panji-panji (satus patang puluh papat ewu) ngadhepi kuciwa kapisané ing tanggal 18 Juli 2020, lan banjur ing Juli 2023, wong-wong mau diparingi sawijining pesen saka swara wong kang sesambat ana ing ara-ara samun. Swara mau nimbali wong-wong mau supaya padha bali.

Ing titik iki ing sajarah sing kasimpen bab pitu gludhug iku pambrontakan bakal kawedharake, amarga tenger sabanjuré yaiku nalika wong sing nyapu rereged nglumpukake permata-permata mau lan nguncalaké menyang peti. Banjur padha sumunar ping sepuluh luwih padhang. Ing wektu iku Miller kawungokake. Nalika para prawan (Miller) tangi, wis kasep. Pamulihaning karusakaning akèh turun-temurun iku sawijining pakaryan kang kudu diprayogèkaké déning loro saksi mau. Pakaryan iku saiki lagi ditindakaké.

Rangka nubuat William Miller sing dipralambangaké déning wahyu ing Kali Ulai, yaiku Daniel pasal pitu, wolu, lan sanga, yaiku loro kakuwatan sing ndadèkaké karusakan, yaiku paganisme lan kapapaan; lan kerangka kanggo Future for America yaiku paganisme (naga), banjur kapapaan (kéwan buas), lan Protestanisme murtad (nabi palsu). Kunci sing netepaké loro-loroné kerangka kasebut yaiku tulisan-tulisan rasul Paulus. Rasul Paulus iku swara kenabian sing nyambungaké Israèl kuna karo Israèl rohani. Sadurungé mratobat,

jenengé Paulus yaiku Saulus, kang tegesé “kapilih” utawa “ditetepaké.”

Paulus kapilih (dipunpilih) dados rasul tumrap para bangsa sanès, lan piyambakipun kapilih, ing antawisipun prakawis sanès, amargi pangertosanipun bab Prajanjian Lawas. Nalika nyerat pérangan ingkang paling kathah saking Prajanjian Anyar, boten wonten satunggal ugi saking para panulis Prajanjian Anyar ingkang kagungan pangertosan bab Prajanjian Lawas kados dene Paulus. Piyambakipun kapilih kanggé mimpin ing ngaturaken Injil dhateng para bangsa sanès, nanging piyambakipun ugi kapilih kanggé netepaken sesambetan antawisipun sajarah-sajarah kenabian ing Prajanjian Lawas kaliyan sajarah kenabian ingkang ndherek sawisé mangsa salib. Tanpa paseksinipun Paulus, pangertosan kenabianipun para Millerit, lan ugi pangertosanipun Future for America, boten badhé wonten. Ing sajarah punika piyambak, ing pundi Israèl harfiah dipunpegat dados umat pilihanipun Allah, Paulus kapilih kanggé negesaken bilih Israèl kuna punika, sanadyan nalika punika sampun kapegat saking Allah, inggih punika pralambang saking sajarah kenabianipun Israèl rohani. Aturan-aturan kenabian ingkang prelu tumrap gerakan malaékat kapisan lan kaping tiga utaminipun kaedegaken ing sadhuwuring seratan-seratan rasul Paulus.

Awit saka punika, kita badhé nimbang sawetawis prinsip kenabian ingkang dipunmangertosi déning Paulus, ingkang marakakên pangaribawa dhateng pekabaranipun para Millerit, ingkang dipunsêthakakên wonten ing salebeting rêrangkèn kalih kakuwatan ingkang ndadosakên kasirnan; lan kanthi mekaten kita ugi badhé nimbang kados pundi prinsip-prinsip punika maringi pangaribawa dhateng rêrangkèn tiga kakuwatan ingkang ndadosakên kasirnan.

Mulané, para sadulur, aku ora ngarsakaké supaya kowé padha ora sumurup, yèn para leluhur kita kabèh padha ana ing sangisoré mega, lan kabèh padha ngliwati segara; lan kabèh padha kabaptis marang Musa ana ing mega lan ana ing segara; lan kabèh padha mangan pangan kasukman kang padha; lan kabèh padha ngombé ombèn-ombèn kasukman kang padha; awit padha ngombé saka Watu kasukman kang ngetutaké wong-wong mau; lan Watu iku yaiku Kristus. Nanging tumrap akèh wong ing antarané wong-wong mau Gusti Allah ora rena, awit wong-wong mau padha katumpes ana ing ara-ara samun. Déné prakara-prakara iki dadi tuladha tumrap kita, supaya kita aja nganti kepéngin marang prakara-prakara ala, kaya déné wong-wong mau uga padha kepéngin. Lan aja kowé dadi para nyembah brahala, kaya sawenèhé wong-wong mau; kaya ana tinulis, Bangsa iku padha lungguh mangan lan ngombé, banjur padha ngadeg kanggo dolanan. Lan aja kita nindakaké jina, kaya sawenèhé wong-wong mau padha nindakaké, nganti ing sedina ambruk wong telulukur ewu. Lan aja kita nyoba Kristus, kaya sawenèhé wong-wong mau uga padha nyoba, lan padha dipatèni déning ula-ula. Lan aja kowé padha grundel, kaya sawenèhé wong-wong mau uga padha grundel, lan padha ditumpes déning si tukang ngrusak. Déné kabèh prakara iki kadadéan marang wong-wong mau dadi tuladha; lan iku ditulis kanggo pepéling tumrap kita, yaiku kita kang urip ana ing jaman wekasaning jagad wis tumeka. 1 Korinta 10:1–10.

Ing sepuluh ayat cekak, Paulus nedahaké manawa upacara baptisan wis dilambangaké ing panyabrangan Segara Abang, manawa Watu Karang kang ndhèrèk Israel jaman kuna iku sawijining “Watu Karang kasukman,” lan manawa iku Kristus. Panjenengané nedahaké manawa Israel jaman kuna iku tuladha tumrap wong-wong kang urip ing dina-dina wekasan. Wacana iki sawijining pepènget, lan wacana iki dadi pérangan pasulayan antarané wong-wong kang njunjung kayektèn lan wong-wong kang nentang kayektèn. Para teolog Adventis mulang manawa Paulus mung nedahaké yèn sajarah-sajarah Israel jaman kuna iku nggambaraké piwulang-piwulang moral kang kudu dimangertèni déning wong-wong kang urip ing dina-dina wekasan, nanging wong-wong mau tetep meksa yèn Paulus ora nedahaké manawa sajarah-sajarah Israel harfiah iku sajatiné bakal kapratélakaké manèh déning Israel kasukman. Sadulur White kerep migunakaké wacana iki kanggo netepaké kanthi cetha apa kang sabeneré dimaksud déning Paulus.

“Sabèn nabi jaman kuna ngandika luwih sathithik kanggo jamane dhewe tinimbang kanggo jaman kita, satemah pamedhare wusana iku tetep lumaku tumrap kita. ‘Saiki kabèh prakara iki kelakon marang wong-wong mau minangka tuladha: lan iku ditulis kanggo pepéling kita, kang marang kita pungkasaning jagad wis tumeka.’ 1 Corinthians 10:11. ‘Dudu kanggo awake dhewe, nanging kanggo kita padha ngladèni prakara-prakara iku, kang saiki wis kabarake marang kowé déning wong-wong kang martakaké Injil marang kowé lumantar Roh Suci kang kautus mudhun saka swarga; prakara-prakara iku para malaékat padha kepéngin nyawang.’ 1 Peter 1:12....”

“Kitab Suci wis nglumpukaké lan ngiket dadi siji bandha-bandhané kanggo generasi pungkasan iki. Kabèh prastawa agung lan tumindak-tumindak sajarah Prajanjian Lawas sing khidmat wis, lan isih, kaulang manèh ing pasamuwan ing dina-dina pungkasan iki.” Selected Messages, buku 3, 338, 339.

“Prastawa-prastawa agung lan lampah-lampah kang khidmat sajroning sajarah Prajanjian Lawas wis kelakon, lan saiki lagi mbaleni manèh ana ing pasamuwan ing dina-dina pungkasan iki,” mekaten cara Sister White ngringkes tegesipun Paulus ing ayat-ayat punika. Minangka usaha kanggo ngrusak pamastanipun Paulus bilih Israel kuna kanthi simbolis nggambaraken sajarah Israel literal, Iblis sampun ngluncuraken kalih serangan utami marang prinsip kenabian punika. Inggang kapisan, kados inggang sampun kula sebat, inggih punika pamanggih bilih Paulus namung nyariosaken menawa sajarah-sajarah punika nglambangaken piwulang-piwulang moral. Piwulang palsu punika namung satengah kayekten, lan satengah kayekten punika dudu kayekten babar pisan. Pancèn leres bilih piwulang-piwulang moral inggang saged dipunpendhet saking sajarah Israel kuna punika dipunparingaken kangge paédahipun para tiyang inggang gesang ing dina-dina pungkasan, nanging manawi punika dipunginakaken kanggo nyélaki bilih sajarah-sajarah punika ugi minangka gambaran tumrap prastawa-prastawa inggang badhé kalampahan malih, punika dados satengah kayekten, inggang dipunrancang kanggo nyélaki kayekten.

“Saiki ana berkah utawa paukuman ana ing ngarepé umaté Allah—berkah manawa padha metu saka donya lan kapisah, sarta lumaku ana ing dalan katundhukan kang

andhap asor; lan paukuman manawa padha nyawiji karo para panyembah brahala, kang ngidak-idak tuntutan luhur saka swarga. Dosa-dosa lan piala-pialané Israel kang mbrontak wis kacathet, lan gegambarané dipratélakaké ana ing ngarepé kita minangka pepéling, manawa manawa kita niru tuladha pambrontakané lan nyingkur saka Allah, kita mesthi bakal tiba kaya déné wong-wong mau uga wus tiba. ‘Saiki kabèh iku kelakon tumrap wong-wong mau minangka tuladha-tuladha: lan iku ditulis kanggo pepéling kita, wong-wong kang wis katempuhan déning wekasaning jagad.’” Testimonies, jilid 1, 609.

Satunggaling kayekten boten kena dipunginakaken kangge nyelaki kayekten sanès, awit manawi mekaten, punika ngowahi kayektening Allah dados goroh.

“Pangandika siji saka Juruwilujeng ora kena digawé kanggo mbubaraké pangandika liyané.” The Great Controversy, 371.

Piwejang menawa sajarah Israèl kuna mung makili piwulang-piwulang moral waé, asring digunakaké déning para teolog Adventis kanggo ngrusak Sabda profetiké Gusti Allah, lan iku salah siji saka setengah-bebener sing klebu ana ing olahan dongèng-dongèng kang disiyagakaké kanggo ngapusi umaté Gusti Allah supaya nampani sawijining goroh, lan goroh sing padha tanpa iku diidentifikasi ana ing tulisan-tulisan rasul Paulus.

Serangan utama liyané marang prinsip manawa sajarah Israèl kuna nggambarake sajarah Israèl modhèren digawé déning para Yesuit sajroning sajarah kontrareformasi, lan iki dumadi saka nyarujuki gagasan manawa sajarah Israèl kuna iku diulang. Gorohané Yesuit yaiku manawa sajarah iku diulang kanthi harfiah, dudu diulang kanthi rohani. Goroh iku digawé minangka cara kanggo nyegah pangerten manawa paus Roma iku antikristus ing ramalan Kitab Suci, amarga piwulang mau nyarujuki bebener manawa ana antikristus ing dina-dina wekasan, nanging piwulang mau negesake manawa antikristus iku diwakili déning kakuwatan harfiah, dudu kakuwatan rohani. Mangkono, wanita tuna susila ing Wahyu pitulas, kang ana tulisan “misteri Babil” ing bathuke, bakal dadi wanita tuna susila kang muncul ing tanah Babil sing harfiah, yaiku Irak ing jaman saiki.

“Wong-wong kang dadi bingung ing pangertené bab Sabda, kang gagal ndeleng tegesé antikristus, mesthi bakal nyelehake awaké dhéwé ana ing sisih antikristus.” Kress Collection, 105.

Paus iku sawijining pribadi harfiah, makili sawijining kakuwatan harfiah (gréja Katulik), nanging dhèwèké lan organisasiné wis diidentifikasi sacara profètis déning Babil harfiah, lan mung bisa diidentifikasi kanthi bener nalika prakara antikristus dipaparaké minangka panggenapan rohani saka sawijining tuladha harfiah. Paulus ngandharaké yèn Israèl harfiah nggambaraké Israèl rohani, nanging iku dudu sawijining kayekten profètis anyar kang dipaparaké déning dhèwèké, awit pangertené lumrahé dhedhasar marang Prajanjian Lawas, lan ana ing kono paseksèné kagandhul.

Mangkene pangandikane Pangeran Yehuwah, Ratuning Israel, lan Pamulange, Pangeran Yehuwah Gustining sarwa tumitah: Ingsun iki kang wiwitan, lan Ingsun iki kang wekasan; lan kejaba Ingsun ora ana Allah. Lan sapa, kaya Ingsun, kang bakal nimbali,

lan ngumumake iku, lan nata iku ana ing ngarsaning Ingsun, wiwit Ingsun netepake umat kuna? Lan bab prekara-prekara kang bakal teka, lan kang temah kalakon, supaya padha dituduhake marang wong-wong mau. Aja padha wedi, lan aja giris: apa Ingsun ora wis ngandharake marang sira wiwit wektu iku, lan wis ngumumake? Kowe iku dadi seksi-seksi-Ku. Apa ana Allah saliyane Ingsun? Sayekti, ora ana Allah; Ingsun ora wanuh marang siji-sijia. Yesaya 44:6–8.

Kita kudu dadi seksi-seksiné Kristus, kaya déné Paulus, manawa Sang Alfa lan Omega wis netepaké ora mung Israèl kuna, nanging uga sakabèhé bangsa-bangsa kuna ing Kitab Suci minangka pralambang kanggo nuduhaké “prakara-prakara sing bakal kelakon,” tumrap wong-wong sing urip ing dina-dina pungkasan. Paulus iku ahli bab Prajanjian Lawas, lan piyambakipun ditangèkaké supaya dadi pranala pangiket profetik antarané dispensasi Israèl harfiah lan Israèl rohani. Tulisane piyambak sing nuntun wong-wong sing mangertèni tambahing kawruh ing wektu wekasan ing taun 1798, lan uga ing taun 1989.

Babil harfiah kuna, para anak ing wetan kuna, Mesir kuna, Yunani kuna, lan karajan Medo-Persia kuna iku minangka pralambang saka kakuwatan rohani ing pungkasaning jagad. Pralambang-pralambang kuna iku minangka sing harfiah kang ndhisiki, lan makili, sing rohani kang tumut sawisé. Paulus malah nganti netepaké manawa Adam harfiah iku nglambangaké Adam rohani (yaiku Kristus).

Lan mangkono iku wus katulisan: Manungsa kang kawitan, yaiku Adam, dadi nyawa kang urip; Adam kang pungkasan dadi Roh kang marakake urip. Nanging kang dhisik iku dudu kang rohani, nanging kang alamiah; sawuse iku tembe kang rohani. Manungsa kang kawitan asalé saka bumi, kadonyan; manungsa kang kapindho iku Gusti saka swarga. Kaya kang kadonyan, mangkono uga wong-wong kang kadonyan; lan kaya kang kaswargan, mangkono uga wong-wong kang kaswargan. Lan kaya déné kita wus ngemban gambaré kang kadonyan, kita uga bakal ngemban gambaré kang kaswargan. 1 Korinta 15:45–49.

Ana sawatara piwulang kang jero banget sing diajarké déning Paulus ngenani Adam kang kapisan lan Adam kang pungkasan, nanging kita mung lagi nandhesaké prinsip sing dipratelakaké déning dheweke kanthi cetha banget ing pethikan iku, nalika panjenengané ngandika, “dudu kang kasukman iku sing dhisik, nanging kang alamiah; lan sawisé iku bareng kang kasukman.” Kang harfiah, kang ing kéné diarani Paulus minangka “alamiah,” iku sing dhisik, lan kang kasukman iku sing pungkasan. Israèl harfiah iku sing dhisik, lan alamiah, lan Israèl kasukman teka “sawisé iku.”

Babil secara harfiah ndhisiki Babil rohaniah. Titik wigati sabanjuré sing ditekanaké ing tulisan-tulisan Paulus yaiku titik sajroning sajarah nalika owah-owahan saka sing harfiah marang sing rohaniah iku kudu ditrapaké. Iku yaiku mangsa salib nalika owah-owahan profetik saka sing harfiah marang sing rohaniah diidentifikasi.

Amarga kowe kabèh iku para putraning Allah marga saka pracaya ana ing Kristus Yésus. Sabab sapa waé ing antaramu kang wis kabaptis ana ing Kristus, wis ngagem Kristus.

Ing kono ora ana wong Yahudi utawa wong Yunani, ora ana batur utawa wong mardika, ora ana lanang utawa wadon, amarga kowe kabèh iku siji ana ing Kristus Yésus. Lan manawa kowe iku kagungané Kristus, mula kowe iku turuné Abraham, lan para ahli waris manut prasetyan. Galatia 3:26–29.

Apa bae hak lairmu, iku ora dadi prakara; manawa lan nalika kowe nampani Kristus, nalika iku uga kowe dadi tedhak turuné Abraham. Kowé dudu Israèl sacara harfiah; kowé iku Israèl rohaniah. Pangalihan saka sing harfiah marang sing rohaniah iku ana ing salib. Paulus mbagi manungsa dadi rong golongan. Saben golongan nduwèni prejanjiané dhéwé, saben-saben iku tedhak turuné Abraham. Saben nduwèni sawijining kutha kang makili kulawarga lan prejanjiané. Saben wong iku salah siji: putrané Adam harfiah utawa Adam rohaniah.

Amarga ana tulisan mangkene: Abraham kagungan putra loro, siji saka abdi wadon, sijiné saka wanita mardika. Nanging sing saka abdi wadon iku lair miturut daging; déné sing saka wanita mardika iku lumantar prasetyan. Prastawa-prastawa iki minangka sawijining pasemon: awit iki loro prajanjian; siji saka Gunung Sinai, kang nglairaké marang kaanan kawulan, yaiku Agar. Sabab Agar iku Gunung Sinai ing Arabia, lan cocog karo Yérusalèm kang saiki ana, awit iku bebarengan karo anak-anaké ana ing kaanan kawulan. Nanging Yérusalèm kang ana ing swarga iku mardika, lan iku ibuné kita kabèh. Amarga ana tulisan mangkene: Bungaha, hé wong gabug kang ora nglairaké; sumeblaka lan sesambata, hé kowé kang ora naté ngrasakaké lara nglairaké; amarga wong wadon kang kasepen iku anaké luwih akèh tinimbang wong wadon kang duwé bojo. Saiki kita, para sadulur, kaya déné Iskak, iku anak-anak prasetyan. Nanging kaya nalika semana wong kang lair miturut daging nganiaya wong kang lair miturut Roh, mangkono uga saiki. Nanging apa pangandikané Kitab Suci? Usira abdi wadon iku lan anaké: amarga anaké abdi wadon iku ora bakal dadi ahli waris bebarengan karo anaké wanita mardika. Mulané, para sadulur, kita iki dudu anak-anaké abdi wadon, nanging anak-anaké wanita mardika. Galatia 4:22–30.

Ing jaman salib, samubarang harfiah kuna dadi pralambang-pralambang rohani modhèren. Rasul Paulus njlentrehake kayektèn-kayektèn wangsit kang dhasar iki, kang ndadekake William Miller bisa netepake rerangkèn saka rong kakuwasan kang ngrusak, kang dadi landhesan tumrap kabèh panemune ngenani wangsit. Pakaryan kang padha kaya kang katindakake déning rasul Paulus iku kang ngenali telung kakuwasan kang ngrusak, yaiku rerangkèn tumrap kabèh panemu wangsit saka Future for America.

Kerangka pamahaman Miller bab tambahing kawruh sing dilambangaké déning sesanti Kali Ulai ing pasal pitu, wolu, lan sanga, dhedhasar panemoné yèn “kang saben dina” ing kitab Daniel nglambangaké Roma kapir. Panemon mau ditemokaké déning dhèwèké ing layang kapindhoné Paulus marang wong-wong Tesalonika. Pamahaman mau minangka kayektèn utama sing diidentifikasi gegayutan karo “goroh” kenabian, kang njalari kesasar kang banget tumibané marang para Advent Hari Ketujuh ing dina-dina pungkasan.

Kita bakal nerusaké pasinaon kita bab tambahing kawruh sing dilambangaké déning wahyu babagan Kali Ulai ing artikel sabanjuré, kanthi nimbang apa sing diakoni déning Miller ing

layangé Paulus.

“Panjenengané kang nyawang ngluwihi lumahing njaba, kang maca ati sakèhé manungsa, ngandika bab wong-wong kang wis nampa pepadhang gedhé: ‘Padha ora katindhés lan ora kagèt marga saka kaanan moral lan rohaniné.’ Ya, wong-wong mau wis milih dalané dhéwé, lan nyawané remen marang sakehing kekejèné. Aku uga bakal milih kasasarane, lan bakal nekakaké apa kang dadi wediné marang wong-wong mau; awit nalika Aku nimbali, ora ana siji waé kang mangsuli; nalika Aku ngandika, padha ora ngrungokaké; nanging padha nindakaké piala ana ing ngarsaning mripat-Ku, lan milih apa kang ora Daksenengi.’ ‘Gusti Allah bakal ngutus kasasaran kang banget rosa marang wong-wong mau, supaya padha pracaya marang goroh,’ awit wong-wong mau ora nampani katresnan marang kayektèn, supaya padha kapitulungan slamet, ‘nanging padha remen marang piala.’ Yesaya 66:3, 4; 2 Tesalonika 2:11, 10, 12.

“Guru swarga punika takon: ‘Apakah pambujuk sing luwih kiyat sing bisa nasarake pikiran kajaba pamujining dhiri manawa kowé lagi mbangun ing dhasar sing bener lan manawa Gusti Allah nampani pakaryanmu, déné sajatining prakara kowé lagi nindakaké akèh bab manut kawicaksanan donya lan lagi nindak dosa marang Yéhuwah? Oh, punika satunggaling panyamaran gedhé, satunggaling pambujuk sing nggumunaké, sing ngrebut pikiran nalika manungsa sing biyèn wus wanuh marang kayektèn, kliru nganggep wujud kasalehan minangka roh lan kakuwatané; nalika padha ngira yèn padha sugih lan saya kawuwuhan bandha sarta ora mbutuhaké apa-apa, nanging sajatining prakara padha mbutuhaké samubarang kabèh.’” Testimonies, volume 8, 249, 250.